

06.11.2023

Asia/6

§ 655

Valtuutettu Nora Grotenfeltin toivomusponsi nuorten päihdehoitoon erikoistuneiden sijaishuoltoyksiköiden määrän lisäämisestä sekä päihdehoito-osaamisen vahvistamisesta

HEL 2023-002494 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi kaupunginvaltuuston 15.2.2023 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Nora Grotenfeltin toivomusponsi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 15.2.2023 päihdepalveluja koskevaa aloitetta, kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Nora Grotenfeltin ehdottaman toivomusponnen: "Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta lisätä nuorten päihdehoitoon erikoistuneiden sijaishuoltoyksiköiden määrää sekä vahvistaa sijaishuoltoyksiköiden henkilöstön päihdehoito-osaamista, sekä raportoida asiasta sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalle."

06.11.2023

Asia/6

Toivomusponnen johdosta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto. Lausunnossa todetaan, että Helsinki pyrkii avaamaan toisen päihdekuntoutusosaston Outamon lastenkotiin vuosien 2023–2024 vaihteessa. Lisäksi kaupungilla on puitesopimus lastensuojelun ostopalveluista, mikäli sijaishuoltopaikkoja ei omasta toiminnasta kyetä osoittamaan. Laitospaikkoja voidaan myös hankkia suoraan Valtion koulukodeilta tai muilta palveluntuottajilta, jos puitesopimus-kumppaneilta ei löydy lapselle tarpeisiin soveltuvaa paikkaa. Sijaishuoltoyksiköiden henkilöstön päihdeosaamista ylläpidetään säännöllisesti.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Nora Grotenfeltin toivomusponsi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 15.08.2023 § 134

HEL 2023-002494 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuravan lausunnon valtuutettu Nora Grotenfeltin toivomusponnosta, joka koskee nuorten päihdehoitoon erikoistuneita sijaishuoltoyksiköitä:

”Toivomusponnossa edellytetään, että Helsingin kaupunki selvittää mahdollisuutta lisätä nuorten päihdehoitoon erikoistuneiden sijaishuoltoyksiköiden määrää sekä vahvistaa sijaishuoltoyksiköiden henkilöstön päihdehoito-osaamista sekä raportoimaan asiasta sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalle.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että lastensuojelu järjestää tarvittaessa lastensuojelulain (417/2007) perusteella kiireellisesti sijoitetun tai huostaanotetun lapsen sijaishuollon kodin ulkopuolella. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (1326/2010) on tarkennettu 1.1.2023 lähtien siten, että terveydenhuollon vastuulla on lapsen päihde- ja muiden riippuvuushäiriöiden ehkäiseminen, tutkimus ja hoito mukaan lukien vieroitukset ja kuntoutus monimuotoisina palveluina. Lastensuojelun sijaishuoltoa järjestetään eri puolilla Suomea ja lapsen sijaishuoltopaikan sijainti- ja palvelualue järjestää lapsen tarvitseman terveydenhuollon.

Lastensuojelun laitoshoidon järjestetään sekä omana toimintana että ostopalvelutuotantona. Tällä hetkellä Helsingin kaupungilla on nuorille omana toimintana kaksi päihdepysäytys- ja katkaisuun tarkoitettua osastoa Naulakallion lastenkodissa ja yksi vaativan tason päihdekuntoutusosasto Outamon lastenkodissa. Outamossa pyritään avaamaan toinen päihdekuntoutusosasto vuosien 2023 ja 2024 vaihteessa. Lastensuojelun laitoshoidon ostopalvelut on kilpailutettu viime vuonna ja uusi puitesopimus on astunut voimaan 1.1.2023. Uudessa puitesopimuksessa päihdeosaamiseen erikoistuneita vaativan tason yksiköitä on 10 ja erityistason yksiköitä on 17 eri puolilla Suomea. Puitesopimus on niin sanotusti dynaaminen, joka tarkoittaa, että puitesopimus avataan tarvittaessa uudelleen, jotta uusia tuottajia saadaan mukaan. Helsinki ostaa sijaishuoltopaikan, jos omasta toiminnasta ei kyetä soveltuvaa paikkaa osoittamaan. Lisäksi laitospaikkoja voidaan hankkia suorahankintana Valtion koulukodeilta tai muilta palveluntuottajilta, jos puitesopimuskumppaneilta ei löydy lapselle tarpeisiin soveltuvaa paikkaa.

Päihde- ja/tai rikoskierteessä oleville nuorille tilanteissa, jossa senhetkinen sijaishuoltopaikka ei vastaa lapsen tarpeisiin.

Vakavasti päihkeitä käyttävien lasten hoito sijaishuollossa edellyttää terveydenhuollon ja lastensuojelun tiivistä ja integroitua yhteistyötä. Kansallisena pitkäaikaisena tavoitteena on ollut luoda lastensuojelulaitoshoidon ja terveydenhuollon päihdehoidon integroitu niin sanottu hybridiyksikkö -toimintamalli. Tällä hetkellä kaupungin omilla lastensuojelun päihdeosastoilla on lastensuojelun ostopalvelulääkärit. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla suunnitellaan lastensuojelun päihdeosastojen lääkäripalveluiden siirtoa uudistuneen lainsäädännön mukaisesti lastensuojelusta oman päihdepalvelut-yksikön vastuulle. Puitesopimus edellyttää ostopalveluilta, että yksiköllä on sovittuna yhteistyörakenne paikallisen terveydenhuollon palvelujärjestelmän kanssa, ja että myös erikoislääkärien palveluita on tarvittaessa saatavilla.

Sijaishuoltoyksiköiden henkilöstön päihdeosaamista ylläpidetään säännöllisesti. Päihdeosaamiseen erikoistuneiden puitesopimusyksikköjen on päivitettävä kalenterivuositain hoito- ja kasvatushenkilöstöä koskeva erityisosaamiseen liittyvä täydennyskoulutussuunnitelma ja koulutettava henkilöstö vuosittain sen mukaisesti (vähintään 16 tuntia/henkilö/vuosi). Palveluntuottaja ylläpitää tietoa toteutuneista täydennyskoulutuksista ja tiedot ovat tilaajan saatavilla. Kaupungin omien päihdeosaamiseen erikoistuneiden laitosten henkilökuntaa koulutetaan vastaavasti vuosittain. Koulutusta järjestetään myös laajemmin koko lastensuojelun henkilöstölle. Koko lastensuojelun henkilöstölle suunnatuissa koulutuksissa painotetaan kuluvana vuonna muun muassa ajankohtaista tutkimusperusteista tietoa päihteiden käytöstä, nuorten päihteiden käytön tunnistamista, puheeksiottoa, tukea lapselle ja perheelle monitoimijaisessa yhteistyössä sekä vieroitusoireiden tunnistamista ja hoitoonohjausta akuuttitilanteissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sijaishuolto turvaa nuoren tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin. Lastensuojelun sijaishuollossa olevalla lapsella on oikeus saada tarvitsemansa terveydenhuoltolain mukaiset palvelut, mukaan lukien päihderiippuvuuden hoito, kuntoutus ja vieroitus. Nuoren sijoitus sekä siihen liittyvät palvelut ja tukitoimet järjestetään yksilöllisesti nuoren edun mukaisesti ja nuoren oikeuksia toteuttaen.”

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi